

Kartlegging ved utmattelsestilstander

Tormod Landmark

Psykologspesialist, phd

Nasjonalt Kompetansesenter for sammensatte symptomlidelser (NKSL) St
Olavs Hospital

Psykologisk kartlegging:

- Anamnese
- Observasjoner i samtalen
- Semistrukturert intervju
- Strukturert intervju
- Spørreskjema
- Testing

Anamnese

Alltid en del av den tverrfaglige vurderingen

- Gjennomgang av historie, bakgrunn, livssituasjon,
- Relasjoner og hvordan kontakten med de nærmeste beskrives.
- Er det spesielle belastninger, livshendelser, forhold ved utviklingen?
- Skole/ arbeid/ stønad (trivsel, prestasjoner, tilrettelegging, innflytelse, varighet av stønad og hva som er prøvd).

Observasjoner:

Observasjoner:

- Fremtoning (våken, syk, trettbar)
«Men du ser jo så frisk ut»
- Kontakt i samtalen (blikk, svarer på spørsmål, samlet, orientert)
- Fremstilling (konsistent og sammenhengende eller kaotisk og springende, med eller uten innsikt?)
- Grad av emosjonell aktivering (stemningsleie, engstelighet, sinne, adekvate emosjonelle responser på aktuelle tema?)

Semistrukturert intervju

Spørsmålene tilpasses den enkelte, men kan for eksempel ligne på dette:

Start / utvikling av utmattelsen:

- Kan du fortelle litt om utmattelsen som du er henvist for?
- Når startet det?
- Var det spesielle ting som skjedde i livet ditt på det tidspunktet?
- Hadde du vært syk på forhånd?
- Hadde du vært mye sliten i lang tid på forhånd?
- Har den endret seg?

Semistrukturert intervju

Utmattelse / funksjon

- Hva er det mest anstrengende du gjør?
- Hva merker du på kroppen og hodet ditt da?
- Hvor lenge varer symptomene etterpå?
- Hvordan ser en vanlig dag ut for deg?
- Er det stor forskjell på «gode» og «dårlige» dager?
- Hender det at du føler deg helt «OK»?

Semistrukturert intervju

Søvnlengde, døgnrytme og «effekt av søvn»

Når legger du deg for natten?

Hvor lang tid tar det fra du skrur av lyset/ telefonen, til du sovner?

Når våkner du?

Våkner du i løpet av natten?

Hvis ja; Hvor ofte?

Når du våkner, tar det da lang tid før du sovner igjen?

Når står du opp?

Hvordan føler du deg da?

Sover du i løpet av dagen?

Når, hvor lenge?

Hvordan føler du deg etter å ha sovet på dagen?

Strukturert intervju

Spørsmålenes form og rekkefølge og svaralternativene er fastlagt på forhånd.

Brukes for å kartlegge / diagnostisere psykiske lidelser

OBS: Kompetansekrav

- Mini International Neuropsychiatric Interview (MINI, MINI screen, MINI pluss)
- Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5, SCID-5-PF)
- For spesifikke lidelser (for eksempel DIVA 2, AUDIT etc)

Se også: <http://www.helsebiblioteket.no/>

Testing

Nevropsykologisk testing

Polysomnografi /MSLT

Ved mistanke om andre organiske / hjerneorganiske tilstander.

Ikke hensiktsmessig ved mistanke om CFS/ME, FMS eller psykiske lidelser.